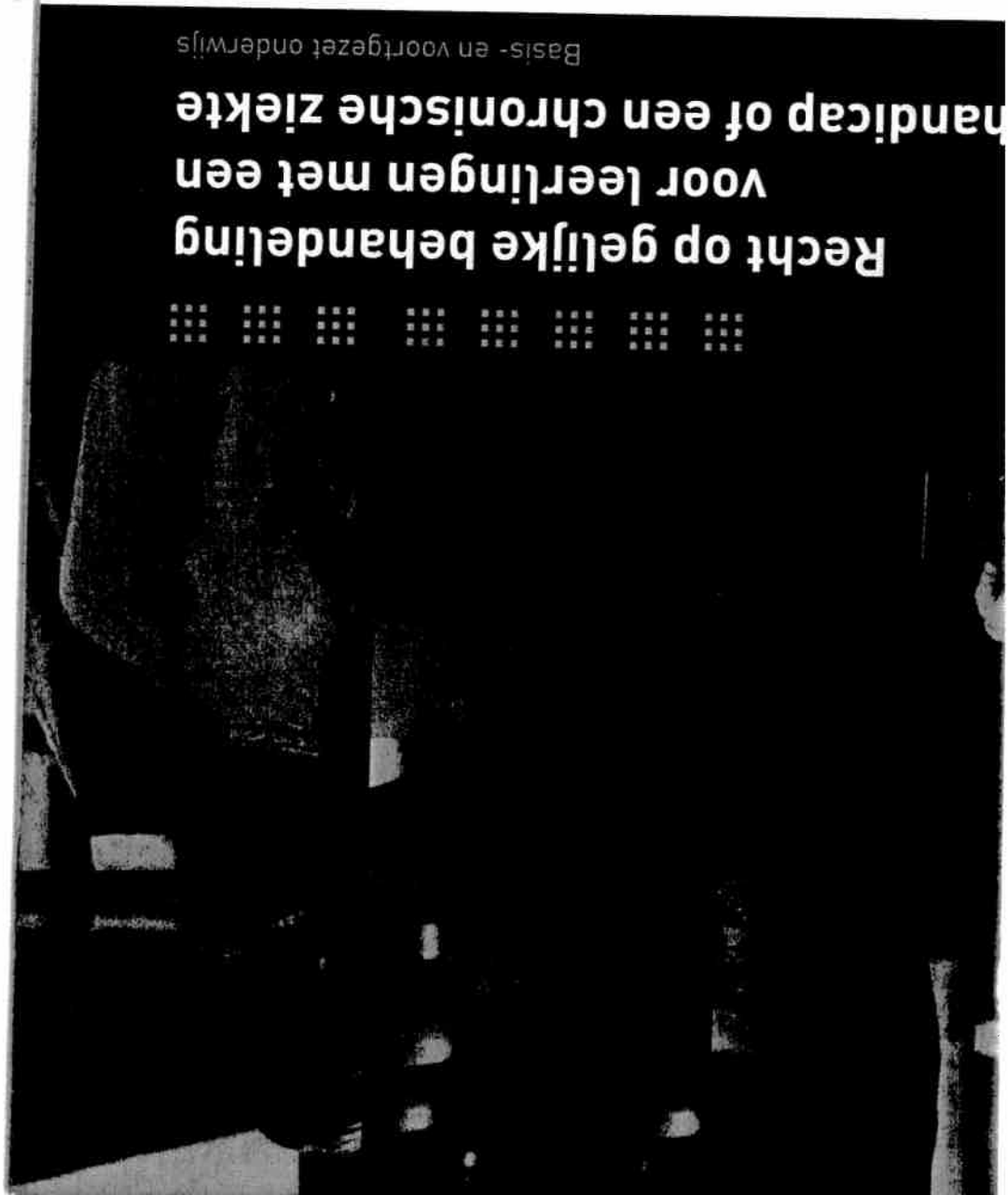

Commissie Gelijke Behandeling

Basis- en voortgezet onderwijs

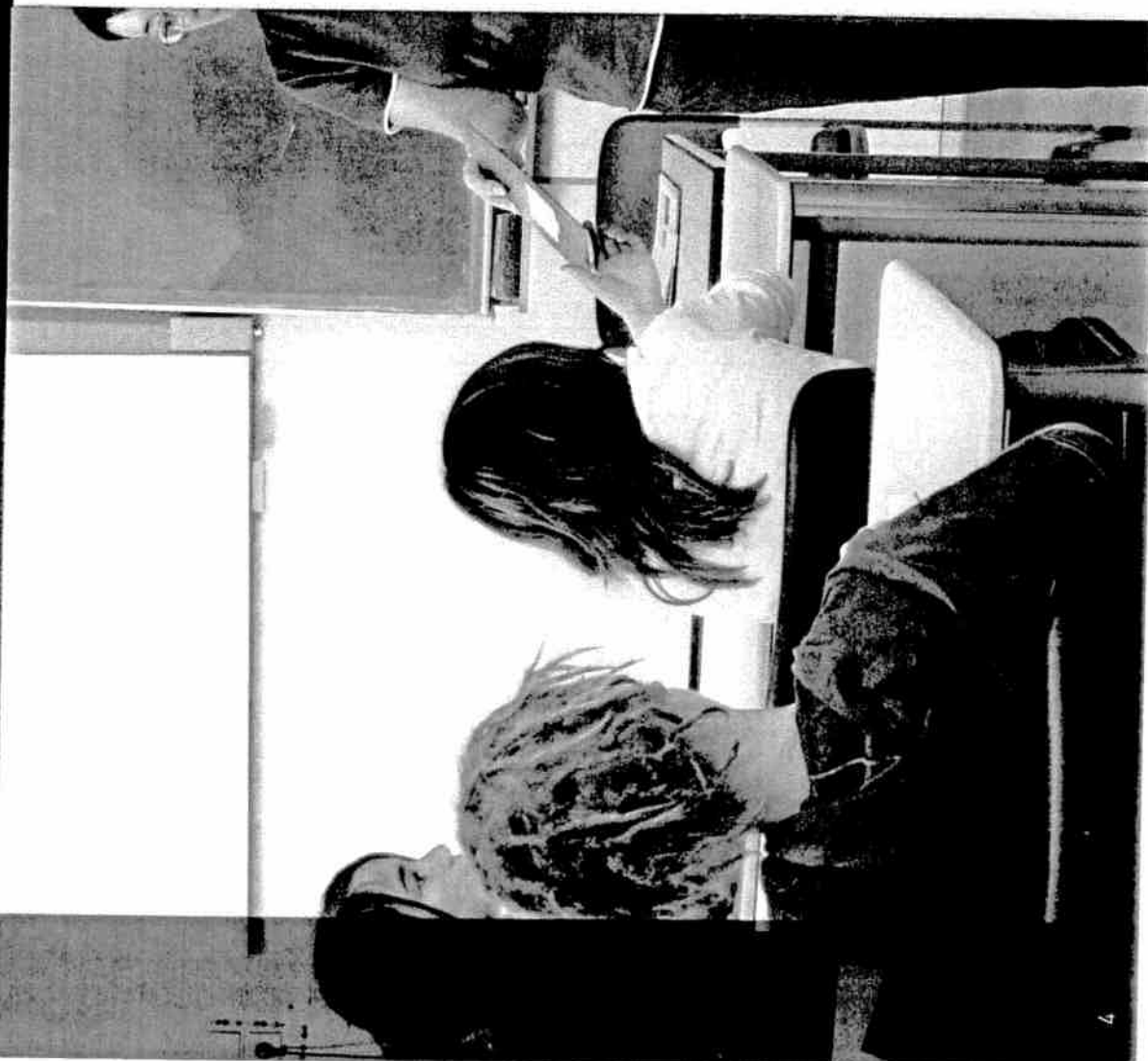
Recht op gelijke behandeling voor leerlingen met een handicap of een chronische ziekte

Inhoudsopgave

■ ■ ■	Voorwoord	4
■ ■ ■	Gelijke behandeling op de basis- en middelbare school	6
■ ■ ■	Een oordeel van de Commissie Gelijke Behandeling	8
■ ■ ■	Bemiddeling door onderwijsconsulenten	10
■ ■ ■	Mediation	14
■ ■ ■	5 veelgestelde vragen	16
■ ■ ■	Een klacht indienen	18

Voorwoord

Beste ouders, leerkrachten en schoolbestuurders,

Sinds 1 augustus 2009 is de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte uitgebreid met primair en voortgezet onderwijs. Dat betekent dat sindsdien ouders en onderwijsinstellingen bij de Commissie Gelijke Behandeling terecht kunnen met vragen over discriminatie.

Dit kunnen heel verschillende vragen zijn, zoals: 'mag de school mijn zoon weigeren omdat hij een handicap heeft?', 'zijn wij als school verplicht deze aanpassing te realiseren, ook al hebben wij de indruk dat het buiten onze mogelijkheden valt?'

Het doel van de wet is om het mogelijk te maken dat leerlingen met beperkingen ook op reguliere scholen terecht kunnen. Dat vergt soms extra inspanning van scholen, maar hoeft lang niet altijd ingewikkeld te zijn.

In deze folder kunt u lezen wat de rechten en plichten van leerlingen met beperkingen en van scholen zijn. En als u nog vragen heeft, kunt u bij de CGB terecht.

Gelijke behandeling op de basis- en middelbare school

Wat staat er in de wet?

Sinds 1 augustus 2009 kunnen leerlingen in het basis- en voortgezet onderwijs een verzoek bij de CGB indienen als scholen hen vanwege hun beperking discrimineren. Natuurlijk mogen hun ouders dat ook namens hen doen. In de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte staat dat discriminatie verboden is bij:

- de toegang tot het onderwijs
- het aanbieden van onderwijs
- het afnemen van toetsen
- het afronden van onderwijs

Dit betekent dat scholen voor basis- en voortgezet onderwijs leerlingen niet zomaar mogen weigeren vanwege een handicap of chronische ziekte. Ook mogen zij leerlingen niet vanwege hun beperking van bepaalde lesstof uitsluiten of niet meenemen op een verplichte schoolreis. Of hen vanwege hun beperking een lager schooladvies geven dan aan leerlingen zonder beperking met dezelfde schoolresultaten.

Bovendien bepaalt de wet dat als (een ouder van) een leerling met een beperking om een aanpassing vraagt, de school verplicht is deze te realiseren. Voorbeelden van aanpassingen zijn aangepast lesmateriaal, een aangepast lesrooster en extra tijd voor examens.

Alleen als de gevraagde aanpassing echt te veel van de school vraagt, mag de school deze aanpassing weigeren. Bijvoorbeeld omdat de kosten te hoog zijn. In de wet heet dat dan: onevenredig belastend. Een school is niet verplicht om ondersteuning bij persoonlijke verzorging te bieden. Bijvoorbeeld als een leerling hulp nodig heeft bij het eten en drinken of de toiletgang.

Als een leerling dergelijke hulp nodig heeft, zal hij of zij dat op een andere manier moeten regelen.

Het verbod op discriminatie betekent niet dat een leerling met een beperking altijd recht heeft op toelating op de school van zijn of haar keuze. Wel moet het schoolbestuur onderzoeken of de leerling in staat is om aan de lessen deel te nemen. Per geval zal bekeken moeten worden of de beperking het volgen van onderwijs in de weg staat. En zo ja, of dit niet met een aanpassing verholpen kan worden. Het schoolbestuur mag zich hierbij niet laten leiden door stereotiepe denkbeelden. Bijvoorbeeld dat een blind kind of een kind met down syndroom nooit op een reguliere school zal kunnen meekomen.

Als een leerling of de ouders van een leerling vinden dat een school vanwege een beperking discrimineert, kunnen zij bij de rechter of de CGB terecht. Deze beslissen of er in strijd met de wet is gehandeld. Leerlingen of hun ouders kunnen er ook voor kiezen om een onderwijsconsulent in te schakelen. Deze zet zich ervoor in om het probleem zo snel mogelijk praktisch op te lossen.

voorbeeld

Mijn dochter is slechtzinnig, ik heb een rugzakke leerling geboonden (financiering) voor haar aangevraagd, maar deze is afgevozen. Kan ik hiervoor een verzoek om een oordeel bij de CGB indienen?

Nee, met een dergelijke klacht kunt u niet bij de CGB terecht. Als de Commissie voor Individuele Terechthouding geen 'rugzakke' toekent, kunt u bij de Bezwaar-Advies Commissie bezwaar tegen dit besluit aantekenen.

Een oordeel van de Commissie Gelijke Behandeling

Wat doet de CGB?

De CGB geeft informatie en behandelt klachten van leerlingen die ongelijk zijn behandeld vanwege hun handicap of chronische ziekte. Ook geeft de CGB voorlichting aan onderwijsinstellingen en ouders over de eisen die de wet stelt. Als de CGB om een oordeel wordt gevraagd, stelt zij vast of er in strijd met de wet is gehandeld. Het oordeel is niet bindend. Dat wil zeggen dat de CGB geen boete kan opleggen of de school ergens toe kan dwingen. In de praktijk worden de oordelen van de CGB meestal wel opgevolgd. Bij zaken die handicap of chronische ziekte betreffen, gebeurt dat in ruim 80% van de zaken.

De CGB behandelt zowel zaken van geïndiceerde leerlingen met beperkingen (leerlingen met een 'rugzakje') als zaken van andere leerlingen met beperkingen. Aan een procedure bij de CGB zijn geen kosten verbonden.

Wanneer naar de CGB?

In de volgende situaties kan de CGB om een oordeel worden gevraagd:

- een leerling wordt vanwege een beperking niet tot de school toegelaten
- er zijn problemen bij het aanbieden van het onderwijs. Bijvoorbeeld omdat de school geen aanpassingen biedt
- er zijn problemen bij het afnemen van toetsen. Bijvoorbeeld omdat de leerling geen extra leestijd heeft gekregen, terwijl deze hier wel om heeft verzocht
- de leerling wordt vanwege zijn of haar beperking van school gestuurd

Wie kunnen bij de CGB terecht?

De volgende personen of organisaties kunnen bij de CGB een verzoek om een oordeel indienen:

- ouders van leerlingen met een handicap of chronische ziekte
- scholen die hun beleid willen laten toetsen (dit heet een "oordeel eigen handelen")
- belangenorganisaties (zoals een antidiscriminatiebureau of een ouderorganisatie)

Wanneer niet naar de CGB?

Als er een probleem is met de indicatiestelling, dan kunt u hiermee niet bij de CGB terecht. Ook als het gaat om een klacht over het speciaal onderwijs, kan de CGB deze klacht niet in behandeling nemen. Verder kan de Commissie geen oordeel uitspreken over:

- de toekenning van een persoonsgebonden budget (PGB)
- de wijze waarop gemeentes de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) toepassen
- de toepassing van de Algemene bijzondere ziektekosten (AWBZ).

Hoe kunt u de CGB inschakelen?

Als u van mening bent dat een school een leerling vanwege zijn of haar beperking discrimineert, kunt u een klacht indienen bij de CGB. De CGB onderzoekt de klacht en spreekt vervolgens een oordeel uit. In dit oordeel staat of er inderdaad sprake is van discriminatie.

U kunt per brief een verzoek om een oordeel indienen. Ook kunt u via de website van de CGB een klachtenformulier vinden (www.cgb.nl). Deze kunt u invullen naar de CGB opsturen.

Bemiddeling door onderwijsconsulenten

Wat doen onderwijsconsulenten?

Geïndiceerde leerlingen kunnen onderwijsconsulenten inschakelen om te bemiddelen. Onderwijsconsulenten zijn onafhankelijke deskundigen. Zij hebben veel kennis en ervaring op het gebied van onderwijs voor leerlingen met beperkingen. Zij zijn op de hoogte van de mogelijkheden binnen het reguliere en het speciale onderwijs. In de meeste gevallen kunnen de onderwijsconsulenten voor een snelle en bevredigende oplossing zorgen.

Wanneer een onderwijsconsulent inschakelen?

Onderwijsconsulenten adviseren en begeleiden ouders/verzorgers van geïndiceerde leerlingen bij:

- plaatsingsproblemen
- schorsingsproblemen
- verwijderingsproblemen
- bestedingsproblemen

Onderwijsconsulenten adviseren en begeleiden ook als ouders en school het niet eens kunnen worden over het handelingsplan. Zij proberen ervoor te zorgen dat er snel een oplossing voor het probleem wordt gevonden. Bijvoorbeeld als een geïndiceerd kind thuiszit, omdat het vanwege zijn of haar beperkingen niet tot de school wordt toegelaten.

Onderwijsconsulenten gaan in gesprek met de school en (de ouders van) de leerling, met als doel ervoor te zorgen dat het kind zo snel mogelijk weer verder kan leren. Als deze bemiddelingspoging niet lukt, kan er alsnog een verzoek om een oordeel bij de CGB worden ingediend. U kunt er ook voor kiezen om direct een verzoek bij de CGB in te dienen.

voorbeeld

Ik ben advocaat. De ouders van een gehandicapt kind zijn naar mij toegesproken. Zij hebben hun kind bij een middelbare school aangemeld. De school wil het kind alleen betalen als de ouders meer geld betalen. Als ze niet geven, zij aarsdalen het kind extra begeleiding, maar heeft er wat dit de school geld kost. Kan de school dit eisen?

Nee, een school mag voor aanpassingen die nodig zijn voor kinderen met beperkingen geen extra geld vragen, tenzij de school door de kosten van de aanpassingen onevenredig wordt belast.

Wie kunnen een onderwijsconsulent inschakelen?

- ouders of de wettelijk vertegenwoordiger van een geïndiceerde leerling met een leerling gebonden financiering
- ouders of de wettelijk vertegenwoordiger van een niet-geïndiceerde leerling die langer dan vier weken thuiszit, zonder uitzicht op een schoolplaatsing
- scholen (speciaal en regulier onderwijs)
- instanties zoals regionale expertisecentra, ambulante begeleiders, coördinatoren van het samenwerkingsverband Weer samen naar school en van het Centrum voor consultatie en expertise

Wanneer niet naar een onderwijsconsulent?

Onderwijsconsulenten bemiddelen niet als het gaat om leerlingen die niet geïndiceerd zijn. Zij bemiddelen ook niet als het kind korter dan vier weken thuis zit. Verder kunnen leerlingen die aan het speciaal onderwijs deelnemen niet bij de onderwijsconsulenten terecht. Een uitzondering daarop is als de leerling uit het speciaal onderwijs dreigt uit te vallen of als het kind langdurig thuis zit. In dat geval kunnen de onderwijsconsulenten helpen bij het zoeken van een oplossing.

Hoe kunt u een onderwijsconsulent inschakelen?

Informatie over hoe een onderwijsconsulent ingeschakeld kan worden, vindt u op de website van de Stichting OSO: www.onderwijsconsulenten.nl
Aan het inschakelen van onderwijsconsulenten zijn geen kosten verbonden.

voorbeeld

Mijn dochter zit op een particuliere middelbare school. Zij leidt een chronische vermoeidheid en heeft daarom om een aangepast lesrooster gevraagd. De school zegt dat het huik niet in gedwongen kan worden, omdat het een particuliere school is. Klopt zilt?

Nee, alle basis en middelbare scholen zijn gebonden aan de wet die discriminatie op grond van een beperking verbiedt. Alleen speciale scholen zijn van deze wet uitgezonderd.

Mediation

Bij een conflict op het gebied van gelijke behandeling kunnen de gemoederen hoog oplopen. Toch kunnen ook in een dergelijk geval partijen soms tot een gezamenlijke oplossing komen. Zonder dat de CGB een oordeel hoeft uit te spreken. Als beide partijen in beginsel bereid zijn om er samen uit te komen, kan mediation een uitkomst bieden.

Bij mediation zoekt u samen naar een oplossing van het probleem dat u heeft aangekaart bij de CGB. Dit doet u onder leiding van een onafhankelijke derde: de mediator. Hij of zij is specialist in het begeleiden en 'vlot trekken' van onderhandelingsprocessen en kan beide partijen helpen om emotie van inhoud te scheiden. Een voorwaarde voor mediation is dat beide partijen bereid zijn om het conflict op te lossen.

In principe is elk conflict geschikt voor mediation, maar vooral wanneer u na afloop met elkaar verder moet, is mediation vaak een uitkomst. Dat geldt bij uitstek voor zaken in het onderwijs. Waar het oordeel van de CGB zich strikt beperkt tot het aspect van de gelijke behandeling, komen in de mediation ook eventuele andere aspecten van het conflict aan de orde.

voorbeeld

Onze zoon is spastisch en heeft een 'zorgvrije' school. Wij proberen hem op een reguliere middelbare school te plaatsen, maar geen enkele school neemt hem toe. Hij zit nu al 6 maanden thuis. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat hij zo snel mogelijk naar zijn school kan?

U kunt het beste als eerste een onderwijsconsulent inschakelen. Deze zal met u en de scholen die uw zoon weigeren in overleg treden. Bemiddeling door de onderwijsconsulenten leidt er in de meeste gevallen toe dat problemen snel worden opgelost. Als de bemiddeling niet lukt, kunt u overwegen naar de rechter te stappen of een verzoek om een oordeel bij de CGB in te dienen. In de meeste gevallen leidt een oordeel van de CGB ertoe dat een school maatregelen neemt om de discriminatie ongedaan te maken.

Een klacht indienen

Als u zich gediscrimineerd voelt, kunt u een klacht indienen bij de CGB. De CGB onderzoekt de klacht en spreekt vervolgens een oordeel uit. In dit oordeel staat of er inderdaad is gediscrimineerd.

Belangenorganisaties en medezeggenschapsraden kunnen ook zelf bij de CGB aankloppen. Bijvoorbeeld als hun leden worden gediscrimineerd of als ze (voorgenomen) beleid willen laten toetsen aan de gelijkebehandelingswetgeving.

Organisaties

Soms weet een organisatie zelf niet goed wat er wel of niet mag. Zij kunnen dan hun beleid voorleggen aan de Commissie. De CGB onderzoekt dan of het beleid niet discriminerend is. Dit heet een 'Oordeel eigen handelen'.

Meer informatie

Oordelen en meer informatie over handicap en chronische ziekte zijn te vinden op de website van de Commissie Gelijke Behandeling: www.cgb.nl. Vragen? Bel het juridisch spreekuur van de CGB: 030 - 888 38 88 (iedere werkdag van 14.00-16.00) of mail naar info@cgb.nl.

Postadres:
Postbus 16001
3500 DA Utrecht

Telefoon (030) 888 38 88
Teksttelefoon (030) 888 38 29
Fax (030) 888 38 83
E-mail: info@cgb.nl

CGB

Commissie Gelijke Behandeling

Dit is Bram Schinkel

U ziet hem niet?

Dat klopt.

Afgezien de leiding
zijn rolleerlijnen alleen nog bespant
met een van beide (TD-score)

onprettig, of
onwettig?